

PŘEHVOZDNÍK

INFO PRO OBČANY PŘEHVOZDÍ č. 2/2014

LÉTO A GRILOVÁNÍ

Tyto dva pojmy má hodně z nás už asi na věky a nerozlučně spojeny. V posledních letech se totiž grilování stalo velmi oblíbenou a neodmyslitelnou součástí letních posezení, ať už s přáteli nebo se členy rodiny, přes den nebo večer.

S tím samozřejmě souvisí i to, že v repertoáru dnešní kuchařky či hostitelky nesmí chybět originální recept na naložení masa na gril, popřípadě nějaký zajímavý zeleninový salát a třeba i domácí chléb.

Takže mi dovoluňte, milí sousedé, popřát vám krásné léto a prima grilování!

RR

ZMĚNA NA OBECNÍM ÚŘADU

Jménem zastupitelů obce děkujeme za skvěle odvedenou práci v administrativě na našem úřadu Kateřině Skořepové, která ve své funkci na konci srpna končí.

Potom se naši občané budou při úředních úkonech setkávat s její nástupkyní, Evou Drábkovou.

VEŘEJNÝ VODOVOD

Poslední dobou se bohužel čím dál více projevuje havarijní stav naší úpravny vody. Dokonce tato závada způsobila odstávku hned čtyřikrát za sebou. Situace je taková, že dokud nebude vybudován nový přivaděč vody, na kterém se intenzivně pracuje, budou občané, kteří jsou na stávající řad připojeni, muset podobné výpadky tolerovat.

I v souvislosti s tímto stavem žádáme občany, aby rozhodně z obecního řadu nenapouštěli bazény ani vodu nepoužívali k zálivce. Je to v zájmu všech, kteří tento rozvod v domácnostech používají.

VEŘEJNÁ KNIHOVNA DOČASNĚ UZAVŘENA

Zastupitelé obce odhlasovali přechodné uzavření zdejší veřejné knihovny. Především proto, že rekonstrukce celého objektu potrvá delší dobu. Po dokončení úprav by mj. měla vzniknout i místnost pro jednání s občany.

Milovníci knih a čtení zatím mohou svou touhu po četbě uspokojit ve větších a lépe zásobených knihovnách - ať už v Českém Brodu nebo v Kostelci nad Černými lesy. Obě jsou v přijatelné dojezdové vzdálenosti.

OBCHOD BUDE OPĚT OTEVŘEN

Zastupitelé na své poslední schůzi hlasováním schválili nového nájemce zdejšího obchůdku. Stala se jím paní Skaličková z naší vsi a po přechodném uzavření prodejny si budeme moci opět dojít například pro housky a chleba. O datu otevření prodejny a nabízeném sortimentu vás budeme určitě informovat.

CESTA ZA POKLADEM PIRÁTA LAPA

První letní den v sobotu 21. června oslavili naše děti akcí "Cesta za pokladem". Pirát LAPA – tedy duchovní a realizační tým celé akce – Lenka, Aneta, Petra a Alena - pro naše nejmenší připravily hru na celé odpoledne. Vymyslely pro ně úkoly, kdy si každé dítě napřed muselo vyzvednout mapu cesty za pokladem, a podle ní pak teprve mohlo projít trasu s deseti zastaveními.

Po splnění všech úkolů dostaly od piráta LAPA vlastní truhlu s pokladem a mohly si jít opéct buřtíka.

Z hojné účasti i šťastných očí dětí lze soudit, že se akce povedla a líbila. Všem zúčastněným dětičkám i jejich rodičům přeje celý realizační tým, LAPA, krásné léto.

UPOZORNĚNÍ

Žádáme občany, aby pokosenou trávu a jiný rostlinný odpad nevyhazovali do strouhy u silnice. Pokud se vám zelený odpad nevejde do vlastního kompostéru, použijte hnědé kontejnery na bioodpad.

DĚKUJEME, ŽE KOSÍTE

Je tu opět léto a s ním samozřejmě přichází i údržba pozemků kosením. Jinými slovy, nastává čas, kdy se budeme muset postarat o své pozemky, i když na nich zrovna nestavíme či jinak nehospodaříme.

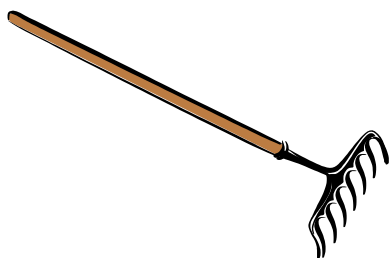
Zejména tam, kde jsou vklíněny mezi zástavbu, leckdy ztrpčuje život tamním obyvatelům různé bývá a nálety z odkvetlých bodláků. Bylo by tedy velmi žádoucí, aby se každý majitel o svůj pozemek pravidelně staral. Tato povinnost vyplývá i ze zákona o rostlinolékařské péči a místně ho konkretizuje závazná vyhláška obce. Kosení a údržba pozemku je tedy činnost, kterou kontroluje příslušný odbor životního prostředí, v našem případě v Českém Brodu.

Připomeňme si znění příslušného zákona:

Každý vlastník pozemku má Zákonem o ochraně zemědělského půdního fondu č.334/92Sb. § 3 odst. 1 stanovenou povinnost, pozemek ve svém vlastnictví udržovat a starat se o něj tak, aby neznečišťoval půdu a tím potravinový řetězec, zdroje pitné vody. To znamená mimo jiné pravidelné min. 1x ročně sekání vzrostlé trávy, aby se zabránilo šíření plevelu na sousední pozemky. Dále pak i úklid pozemku apod. V případě neplnění této povinnosti může být majitel sankcionován.

Tolik litera zákona. Jak se budeme chovat my, je jen na nás. Selský rozum ale napovídá, že když už něco vlastním, tak se o to starám, pokud mi v tom nebrání např. těžká nemohoucnost. Pokud se ale najde někdo, komu na vlastním majetku nezáleží a nestará se o něj, pak by si měl uvědomit, že existují nástroje, jak zjednat nápravu. Pěkně upravené zelené plochy přeci můžeme mít i před ploty, nejen za nimi.

Ať už sečete sekačkou či tradiční kosou, přejeme hodně zdaru a hlavně pevná záda!

GLOBÁLNÍ OTEPLOVÁNÍ, VODA A MY

Změny teplot a srážkového režimu, které ve výraznější míře než kdykoliv předtím na naší planetě probíhají, jsou v posledních několika desetiletích bezesporu hlavní příčinou zvýšené proměnlivosti i extrémnosti počasí v různých částech světa.

Relativně prudké změny a výkyvy s sebou přinášejí i nepříjemné důsledky. Na jedné straně rozsáhlé povodně a záplavy, doprovázené často ničivými sesuvy půd, na straně druhé, dlouhá období sucha, kdy na rozlehlých plochách nespadne po celé měsíce ani kapka vody.

Když k tomu ještě připočteme intenzivní a ničivé cyklóny (hurikány a tajfuny), silné dlouhotrvající deště či přivalové srážky, pak je zcela zřejmé, že se člověk a příroda s důsledky takových mimořádných situací nevyrovnává vždy jednoduše. Vize našich klimatologů nezní moc optimisticky, ba přímo naopak – **teploty prý v zimě běžně neklesnou pod nulu a místo povodní přijde sucho, které bude zejména v dubnu a květnu, což je pro budoucí úrodu hodně špatné...**

VODA, ZDROJ ŽIVOTA

Voda je nejrozšířenější látkou na povrchu země ● V zemské atmosféře je nenahraditelnou složkou mnoha procesů ● Je nezbytnou podmínkou pro existenci života na Zemi ● Moře a oceány pokrývají 316,49 mil. km², tj. 70 % zemského povrchu ● Lidské tělo je z 71 % tvořeno vodou ● Voda určuje možnosti osídlení a zemědělského využití pevniny ● Zhruba 20 % rozlohy pevnin je pokryto věčným ledem a sněhem a asi 20 % pevnin trpí nedostatkem vody ● Pro člověka i zvířata je voda nezbytná pro pravidelný krevní oběh, činnost mozku, látkovou výměnu, regulaci tělesné teploty, funkci ledvin, močového a zažívacího ústrojí, ale i práci svalů a celého pohybového aparátu, nervového systému a vylučování toxických látek z organismu.

Voda je v pravém slova smyslu zdrojem a podmínkou našeho života.

MĚLI BYCHOM SE PŘIPRAVIT

Oteplení a sucho se výrazně projeví například v zemědělství. Bude se měnit výnosnost plodin (už se děje) a změní se také působení škůdců. Na suchou krajinu se už připravuje i náš stát. Ministerstvo zemědělství uvažuje o výstavbě 65 nových vodních nádrží pro případ, že se republika bude potýkat s nedostatkem vody.

Na sucho by se tak měl připravit každý, kdo chce něco pěstovat či se jen kochat pohledem na krásnou zahradu. A i když počáteční investice není úplně malá, určitě do budoucna bude stát za to, zbudovat si např. podzemní nádrž na dešťovou vodu, která v obdobích sucha poslouží k zálivce.

ZVÍŘÁTKA V KOMPOSTU

Věděli jste, kolik živočichů může obývat váš kompostér? Podívejte se na ty, kteří u nás běžně v kompostu žijí a pomáhají tak rozkladu biologického odpadu.

ŽÍŽALA

Žížala je nejznámějším kroužkovcem. Známe přes 5 500 druhů. Jsou rozšířené po celém světě s výjimkou polárních a pouštních oblastí. Nejmenší druhy jsou velké jen dva centimetry, největší a v Česku hojná je žížala obecná a žížala hnojní.

Žížaly mají značný význam pro ekosystém. Svoji činností vytvářejí v půdě malé kanálky, které provzdušňují půdu. Žížaly vstřebávají za 24 hodin tolik potravy, kolik samy váží. Ve střevu žížal žije obrovské množství mikroorganismů, takže jejich výměšky mají daleko větší mikrobiální aktivitu než polykaná zemina. Tak vzniká humus vázaný na jíl – tedy právě to, co tvoří strukturní úrodnou půdu. Výzkumu významu žížal při tvorbě humus se dlouhodobě věnoval Charles Darwin. Dospěl k překvapivě vysokému číslu 2,5 kg metamorfovaného humusu na m² ročně.

HLEMÝŽĎ ZAHRADNÍ

Hlemýžď zahradní je druh suchozemského plže z čeledi hlemýžďovití, při své velikosti 40 – 50 mm je tak největší ulitnatý plž v Česku. Má žlutohnědou schránku s tmavými pásy. Dožívá se až šesti let, vyskytuje se v křovinách a hájích, ale často i v zahradách a kompostech. Zimu přečkává v půdě. Živí se rostlinami, které ukusuje pomocí raduly, denně zkonzumuje tolik potravy, kolik sám váží. Na rozdíl od mnoha jiných plžů dokáže trávit celulózu.

NOSOROŽÍK

Nosorožík může být zbarvený červenohnědě, černohnědě až téměř do černa. Krovky má hladké, lesklé, s jemným tečkováním. Samci mají různě dlouhý roh a vyzdvižený štít. Někteří samci mohou mít roh velmi malý a podobají se více samicím. Samice mají místo rohu jen malý hrbolek a štít nesou jen nízký oválný. Ve velikosti rohů i výrůstků na štítu existuje velká variabilita. Larvy tohoto brouka se hojně objevují v kompostérech a lidé často ani nevědí o jaké larvy se jedná. Buďme proto ohleduplní k obyvatelům naší zahrady.

JEŽEK ZÁPADNÍ

Při překládání stavebního materiálu, přehazování kompostů, likvidaci hromady listů apod. je třeba na ježky dávat pozor a také na jejich mláďata. Ježci patří mezi ohrožené druhy zvířete. Vyskytují se po celé Evropě, v Africe i Asii.

STONOŽKA

Přes své jméno nemají sto nohou, obvykle jich mají méně. Mají zploštělé tělo. Stonožky mají na rozdíl od mnohonožek své tělo protáhlé a shora zploštělé. Na hlavě mají jeden pár tenkých nitkovitých tykadel. Každý jejich tělní článek nese pouze jeden pár nohou. První pár je přeměněn v kusadlové nožky s jedovou žlázou. Stonožka jimi omračuje kořist, jsou totiž dravé. U nás žijící stonožky dorůstají nejvýše 6 cm, ale některé mohou dorůst až 20 centimetrů a více, a dokonce dokáže zabít i malé živočichy - např. myš nebo ještěrku. Stonožka často hledá svou hmyzí potravu v kompostu.

STÍNKA

Mívá kolem 1,5 cm (průměrně) a má tmavší až tmavě šedou barvu. Tělo se skládá z článkovitého krunýře na němž je 9 článků, 7 párů kráčivých končetin a tykadel. Mohou být cítit čpavkem, protože vylučují odpadní dusíkaté látky v podobě čpavku. Dýchají pomocí žaberních destiček naspodu zadečku, a také proto žijí ve vlhkém prostředí. Jsou aktivní za soumraku, přes den jsou zalezlé pod kameny nebo v tmavých skulinách. Často se zdržují ve skupině, kde se mohou objevit i svinky. Živí se tlejícími listy. Jejich krunýř neroste s nimi, a tak ho čas od času mění. Proto potřebují přijímat i minerály, které hledají i v kompostu nebo např. ve vlhké rozpadající se omítce a zdivu.

Zvířata v našem kompostu

Žížaly

V Česku je hojná žížala obecná a žížala hnojní. Žížaly mají značný význam pro ekosystém.

Hlemýžď zahradní

Je to druh suchozemského plže z čeledi hlemýžďovití, při své velikosti 40 - 50 mm je tak největší ulitnatý plž v Česku.

Nosorožík

Vzácné larvy tohoto brouka se hojně objevují v kompostérech a lidé často ani nevědí o jaké larvy se jedná.

Jezeč západní

Patří mezi ohrožené druhy zvířete. Při přehazování kompostů je třeba na ježky dávat pozor.

Stonožky

Stonožka často hledá svou hmyzí potravu v kompostu. U nás žijící stonožky dorůstají nejvýše 6 cm, ale některé mohou dorůstat až 20 centimetrů a více.

Stínka

Mohou být cítit čpavkem, protože vylučují odpadní dusíkaté látky v podobě čpavku. Jsou aktivní za soumraku, přes den jsou zalezlé pod kameny nebo v tmavých skulinách.

CHYSTÁ SE POVINNÉ TŘÍDĚNÍ BIOODPADU

Ministerstvo životního prostředí chce v Česku zavést od začátku roku 2015 povinné třídění bioodpadu. Podobně hodlá postupovat i v případě kovového odpadu, především plechovek od nápojů a konzerv. A přestože 70 % Čechů odpad třídí, nedosahuje Česko takových výsledků, které požaduje EU.

Ve Sněmovně se nyní projednává pozměňovací návrh zákona o odpadech, kterým se od roku 2015 zavádí obcím povinnost zajišťovat tříděný sběr papíru, plastů, skla, kovů a biologicky rozložitelných odpadů. Do kontejnerů na bioodpad (hnědé) se vyhazují třeba zbytky ovoce a zeleniny, listí, tráva i čajové sáčky a kávová sedlina. Zavedení povinného třídění papíru, plastu, skla a kovů vyplývá z rámcové směrnice EU o odpadech.

V ČESKU TO NENÍ NOVINKA

Systém povinného třídění nebude v Česku úplnou novinkou. Samostatný sběr bioodpadu, ať už v podobě popelnic, přistavením velkoobjemových kontejnerů v obcích nebo donáškou bioodpadů do sběrného dvora, totiž probíhá v současné době už nejméně v tisícovce tuzemských obcí. Naše vesnička je jednou z nich, a to je moc dobře. Jdeme tak s dobou a podílíme se na dobré věci.

KOMPOSTY LEPŠÍ NEŽ POPELNICE

Hnutí Duha má k dispozici studie, které dokládají, že domácí kompostování je z hlediska životního prostředí ještě lepší než zavádět hnědé popelnice. Takže ti, kdo mohou a bioodpad kompostují doma, přispívají k rovnováze v přírodě a rozhodně dělají dobře.

Pokud jde o kovový odpad, tedy zejména plechovky od nápojů nebo konzervy, ten mohou lidé sice také odkládat do kontejnerů na ulicích, ale zatím pouze v nemnoha městech... V nejbližší době kontejnery na kov asi nepřibudou. Kovové odpady můžeme ale třídít doma a pak např. odvézt do sběrného dvora nebo je dát do výkupny druhotných surovin.

Vaše názory, podněty, nápady a postřehy k dění v obci nám pište na e-mail:

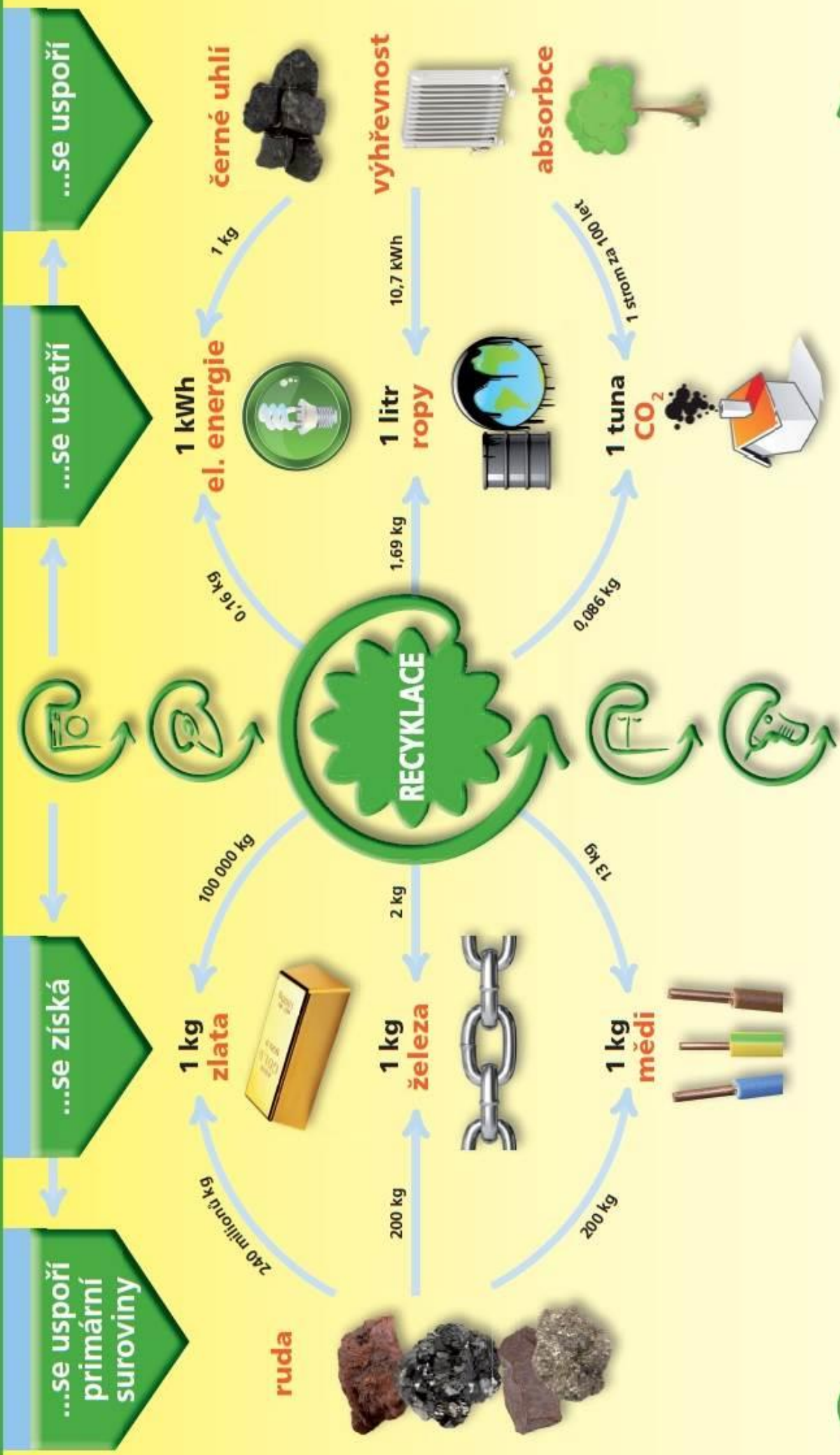
obec@prehvozdi.cz nebo renyreih@seznam.cz.

Redaktorka Renata Reihserová, grafická úprava Eliška Paulová.

III. ročník

Příští číslo 3/2014 vyjde v září.

Recyklací vysloužilých elektrozařízení...

životní prostředí – náš společný zájem

Odevzdávat vysloužilá elektrozařízení na místa zpětného odběru se opravdu vyplatí!

